ECLI:LV:AT:2018:0618.C32200916.4.L

Lieta Nr. SKC-1028/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 18.jūnijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Valerijs Maksimovs,
tiesnese Inta Lauka,
tiesnese Zane Pētersone

izskatīja rakstveida procesā AS „Luminor Bank" blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 31.janvāra lēmumu, ar kuru apturēta tiesvedība civillietā AS „Luminor Bank" prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] AS „Luminor Bank" 2015.gada 16.novembrī cēlusi prasību pret /pers. C/ un /pers. B/, kurā lūgusi piedzīt no /pers. C/ parādu 24 442,74 EUR, atzīstot prasītājai tiesības gūt apmierinājumu no ieķīlātā /pers. B/ piederošā nekustamā īpašuma, kas atrodas /adrese A/ (kadastra Nr. /numurs A/), pārdodot nekustamo īpašumu izsolē, dzēšot parādu apmērā, kas nepārsniedz ar ķīlu nodrošinātā prasījuma summu, kā arī atzīt prasītājai tiesības saņemt 6% gadā no neatmaksātās kredīta summas par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

[2] Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 15.februāra protokollēmumu kā trešā persona pieaicināts /pers. D/.

[3] Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 1.marta spriedumu prasība apmierināta daļēji.
Tiesa nosprieda:
- piedzīt no /pers. C/ AS „Luminor Bank" labā parādu 24 442,74 EUR,
- atzīt AS „Luminor Bank" tiesības gūt apmierinājumu no ieķīlātā nekustamā īpašuma/adrese A/,
- pārdot nekustamo īpašumu izsolē un dzēst parādu, kas nepārsniedz ar ķīlu nodrošinātā prasījuma summu,
- piedzīt solidāri no /pers. C/ un /pers. B/ AS „Luminor Bank" labā valsts nodevu 1124,76 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 EUR, kopā 1132,59 EUR.

Noteikt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas.
Tiesvedība prasības daļā par parāda 1256,70 EUR piedziņu izbeigta.

[4] Apelācijas sūdzību par minēto spriedumu iesniegusi /pers. B/, pārsūdzot to prasības apmierinātajā daļā.

[5] Apelācijas instances tiesā trešā persona /pers. D/ lūdzis apturēt tiesvedību lietā līdz tiks izskatīta cita civillieta Nr. C33758316 /pers. D/ prasībā pret /pers. B/ ar trešo personu AS „Luminor Bank" par īpašuma tiesību atzīšanu.

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 31.janvāra lēmumu apturēta tiesvedība AS „Luminor Bank" prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ ar trešo personu /pers. D/ par pārada piedziņu līdz brīdim, kad likumīgā spēkā stāsies tiesas spriedums civillietā Nr. C33758316 /pers. D/ prasībā pret /pers. B/ ar trešo personu AS „Luminor Bank" par īpašuma tiesību atzīšanu.
Lēmums pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.
[6.1] No tiesu informatīvajā sistēmas pieejamās informācijas redzams, ka ar Rīgas rajona tiesas tiesneša 2016.gada 10.novembra lēmumu ierosināta civillieta Nr. C33758316 /pers. D/ prasība pret /pers. B/ ar trešo personu AS „Luminor Bank" par īpašuma tiesību atzīšanu un atzīmju un ierakstu dzēšanu Zemesgrāmatā.
Tā kā Rīgas rajona tiesas izskatīšanā atrodas civillieta trešās personas prasībā pret atbildētāju šajā lietā par īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, kā arī attiecīgu zemesgrāmatas atzīmju un ierakstu dzēšanu, kas apgrūtina strīdus īpašumu, atzīstams, ka atbildētājas /pers. B/ īpašuma tiesību apjoma uz nekustamo īpašumu /nosaukums A/ noskaidrošana nepieciešama konkrētās lietas izskatīšanā.
[6.2] Ievērojot, ka konkrētā lietā lūgts atļaut parāda samaksai realizēt ķīlas tiesību uz nekustamo īpašumu, par kura īpašuma tiesībām ierosināta tiesvedība Rīgas rajona tiesā, atzīstams, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktam, 216.panta 4.punktam un 217.pantam ir pamats apturēt tiesvedību lietā līdz brīdim, kad spēkā stāsies galīgais nolēmums civillietā Nr. C33758316.

[7] AS „Luminor Bank" par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 31.janvāra lēmumu iesniegusi blakus sūdzību, lūdzot to atcelt.
Blakus sūdzībā norādīti šādi argumenti.
[7.1] Lietā nav tādi apstākļi, kas izslēgtu iespēju lietu izspriest pēc būtības.
Turklāt, neskatoties uz to, ka prasītāja ir hipotekārā kreditore, Rīgas rajona tiesā celtajā prasībā, kas citu starpā ietver arī prasījumu par atzīmju un ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā, prasītāja lietā nav atbildētājas statusā. No minētā secināms, ka par labu bankai nodibinātā lietu tiesība nevar tikt dzēsta

Rīgas rajona tiesā celtās prasības ietvaros.

[7.2] Tāpat no pārsūdzētā lēmuma neizriet pamatojums, kādēļ lietas izskatīšanai par ķīlas tiesību realizāciju nepieciešama atbildētājas /pers. B/ īpašuma tiesību apjoma noskaidrošana.

[8] Augstākajā tiesā 2018.gada 11.jūnijā un 12.jūnijā saņemti /pers. B/ un /pers. C/ iesniegumi un lūgums, kuros norādīts, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 31.janvāra lēmums ir pamatots un blakus sūdzība noraidāma.

Motīvu daļa

[9] Iepazinusies ar lietas materiāliem un novērtējusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atceļams.

[9.1] Priekšnoteikums Civilprocesa likuma 214.panta 5.punkta piemērošanai ir apstāklis, ka lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, krimināla vai administratīvā kārtībā.

Minētā likuma norma attiecas uz procesuālo darbību pārtraukšanu sakarā ar tādu apstākļu iestāšanos, kuri izslēdz iespēju izspriest lietu pēc būtības, kamēr tie pastāv.

„Lietā, kurā apturēta tiesvedība, nozīmīga ir nevis pati cita lieta, bet gan tajā taisītais nolēmums (..). Tā fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses (CPL 96.p. otrā daļa)." (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 483.lp.*).

[9.2] Augstākās tiesas ieskatā, ievērību pelna blakus sūdzībā izteiktais arguments, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmums nesatur argumentāciju, kādēļ nav iespējama civillietas izskatīšana par ķīlas tiesību realizāciju.

Kā redzams no lietas materiāliem, izskatāmajā lietā atbildētājai /pers. B/ no /datums/līdz /datums/bija nostiprinātas īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kas sastāv no zemes gabala 0,075 ha platībā (*sk. lietas 1.sēj., 14.-16.lp.*).

Saskaņā ar /datums/ķīlas līgumu /pers. B/ ieķīlāja par labu AS „Luminor Bank" viņai piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/(*sk. lietas 1.sēj., 12.lp.*).

Pamatojoties uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 13.februāra lēmumu, /datums//pers. B/ pilnā apjomā nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/. Hipotēka nav dzēsta.

No lietas materiāliem redzams (*sk. lietas 2.sēj., 25.-26.lp.*), ka civillietā Nr. C33758316, ko tiesa novērtēja kā šķērsli minētās lietas izskatīšanai, /pers. D/ cēla prasību pret /pers. B/ ar trešo personu AS „Luminor Bank" par īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/ (kadastra Nr. /numurs A/) un ķīlas atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā, kas ir saistīta ar minētajā lietā AS „Luminor Bank" celto prasību.

/pers. D/ prasības pieteikumā norādīja, ka pēc vienošanās /pers. B/ viņa uzdevumā un vietā piedalījās izsolē un nopirka ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 750 m^2, tomēr pretēji vienošanai nostiprināja īpašuma tiesības uz sava vārda.

Lai gan civillietā Nr. C33758316 /pers. D/ cēla prasību pret /pers. B/ ar trešo personu AS „Luminor Bank" par īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/ (kadastra Nr. /numurs A/), tomēr nav strīda, ka līdz šim brīdim /pers. B/ ir vienīgā strīdus zemes gabalu īpašniece.

Tiesa, atzīstot, ka /pers. B/ īpašuma tiesību apjoma noskaidrošana uz nekustamo īpašumu / adrese A/, nepieciešama konkrētās lietas izskatīšanā, nav ņēmusi vērā, ka prasītāja tiesvedības ietvaros lūdz atļauju izlietot spēkā esošo ķīlas tiesību uz nekustamo īpašumu (hipotēku). Hipotēkas reģistrācija nodibina lietu tiesības (Civillikuma 1367.pants).

Fakts, ka Rīgas rajona tiesā celtajā prasībā apstrīdētas /pers. B/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma un ieraksti zemesgrāmatā, nenorādot par atbildētāju AS „Luminor Bank", pats pa sevi negroza zemesgrāmatā izdarītos ierakstus par /pers. B/ īpašuma tiesībām un AS „Luminor Bank" hipotekārā kreditora tiesībām un neizslēdz iespēju tiesai izspriest minēto lietu pēc būtības, novērtējot lietas dalībnieku iesniegtos pierādījumus.

Izlemjot jautājumu par tiesvedības apturēšanu, tiesai ir jāvērtē, vai ir pamats uzskatīt, ka konkrēto lietu nav iespējams izskatīt, iekams nav izšķirta cita lieta, un vai šajā citā lietā konstatējami tādi apstākļi, kas liedz iespēju tiesai izspriest lietu pēc būtības.

Turklāt Augstākā tiesa nevar atstāt bez ievērības faktu, ka trešā persona /pers. D/ izskatāmās lietas ietvaros neizmantoja Civilprocesa likuma 79.pantā viņam piešķirtās tiesības uz patstāvīgas prasības celšanu. Tādējādi /pers. D/ rīcību, realizējot procesuālas tiesības uz likumā aizsargāto tiesību aizsardzību, nevar atzīt par sapratīgu.

Šādos apstākļos ir pamats secināt, ka ievērību pelna blakus sūdzībā izteiktais arguments, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmums nesatur argumentāciju, kāpēc minētās civillietas izskatīšana nav iespējama, kā to paredz Civilprocesa likuma 214.panta 5.punkts.

Rezumējot iepriekš izklāstītos apsvērumus, Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas apgabaltiesa, apturot tiesvedību lietā, citā tiesā celto prasību kļūdaini kvalificējusi kā šķērsli prasības izskatīšanai pēc būtības, tādēļ blakus sūdzība apmierināma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, Augstākā tiesa

nolēma

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 31.janvāra lēmumu atcelt un /pers. D/ pieteikumu par tiesvedības apturēšanu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis V.Maksimovs

Tiesnese I.Lauka

Tiesnese Z.Pētersone